

YÖNETMELİK

Çevre ve Orman Bakanlığında:

Resmî Gazete Tarihi: 17.02.2005 Resmî Gazete Sayısı: 25730

İNSANİ TÜKETİM AMAÇLI SULAR HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ KISIM
Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmeliğin amacı, insani tüketim amaçlı suların teknik ve hijyenik şartlara uygunluğu ile suların kalite standartlarının sağlanması, kaynak suları ve içme sularının istihsalı, ambalajlanması, etiketlenmesi, satışı, denetlenmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, kaynak suları, içme suları ve içme-kullanma suları ile ilgili hükümleri kapsar. Ancak, doğal mineralli sular, kaplıca ve içmece suları ile tıbbi amaçlı suları kapsamaz.

İstisnalar

Madde 3 — Bu Yönetmelik hükümleri;

a) **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kurumca suyun kalitesinin doğrudan ya da dolaylı olarak tüketici sağlığını etkilemediğinin tespit edildiği durumlarda kullanılan sulara,

b) Günlük ortalama 10 m³ den az su sağlayan veya 50 den az kişi tarafından kullanılacak müstakil su kaynağından temin edilen suya, bu suyun ticari ya da kamusal faaliyet için temin edilmesi hali hariç,

uygulanmaz.

Bu maddenin (b) bendinde belirtilen istisnai hallerde, suyun herhangi bir şekilde kirlenmesi sonucunda veya suyun niteliği nedeniyle oluşabilecek olumsuz etkiler hakkında tüketici nüfus haberdar edilerek insan sağlığının korunmasını sağlayacak tavsiyelerde bulunulur ve gerekli önlemler alınır.

Dayanak

Madde 4 — **(Değişik madde:RG-7/3/2013-28580)**

Bu Yönetmelik, 24/4/1930 tarihli ve 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 235 ve 242 nci maddeleri, 11/6/2010 tarihli ve 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununun 27 nci maddesi ile 11/10/2011 tarihli ve 663 sayılı Sağlık Bakanlığı ve Bağlı Kuruluşlarının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 40 ıncı maddesine dayanılarak,

Bu Yönetmelik İnsani Kullanım Amaçlı Suların Kalitesine Dair 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava ile İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/5/2003 tarihli ve 2003/40/EC sayılı Konsey Direktifine ve Doğal Mineralli Sulardan ve Kaynak Sularından Florürün Uzaklaştırılması İçin Aktif Alüminyum Kullanımının Şartları Hakkında 115/2010 sayılı AB Komisyonu Tüzüğüne paralel olarak,

hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 5 — Bu Yönetmelikte geçen:

a) Bakanlık: Sağlık Bakanlığını,

b) Komisyon: Avrupa Birliği Komisyonunu,

c) **(Mülga:RG-7/3/2013-28580)**

d) Müdürlük: **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Halk Sağlığı Müdürlüğünü,

e) İnsani Tüketim Amaçlı Su: Orijinal haliyle ya da işlendikten sonra, dağıtım ağı, tanker, şişe veya kaplar ile tüketime sunulan içme, pişirme, gıda hazırlama ya da diğer evsel amaçlar için kullanılan bütün

sular ile suyun kalitesinin, gıda maddesinin nihai halinin sağlığa uygunluğunu etkilemeyeceği durumlar haricinde insani tüketim amaçlı ürünlerin veya gıda maddelerinin imalatında, işlenmesinde, saklanması veya pazarlanmasında kullanılan bütün suları,

f) Kaynak Suyu: Jeolojik koşulları uygun jeolojik birimlerin içinde doğal olarak oluşan, bir veya daha fazla çıkış noktasından yer yüzüne kendiliğinden çıkan veya teknik usullerle çıkartılan ve bu Yönetmeliğin 36 ncı maddesinde izin verilenler dışında her hangi bir işleme tabi tutulmaksızın Ek-1' deki nitelikleri taşıyan, etiketleme gerekliliklerini karşılayan ve satış amacı ile ambalajlanarak piyasaya arz edilen yer altı sularını,

g) İçme Suyu: Jeolojik koşulları uygun jeolojik birimlerin içinde doğal olarak oluşan, bir çıkış noktasından sürekli akan veya teknik usullerle çıkarılan ve **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kurumca uygun görülen dezenfeksiyon, filtrasyon, çöktürme, saflaştırma ve benzeri işlemler uygulanabilen ve parametre değerlerinin eksiltilmesi veya artırılması suretiyle Ek-1'deki parametre değerleri elde edilen, etiketleme gerekliliklerini karşılayan ve satış amacı ile ambalajlanarak piyasaya arz edilen yer altı sularını,

h) İçme-Kullanma Suyu: Genel olarak içme, yemek yapma, temizlik ve diğer evsel amaçlar ile, gıda maddelerinin ve diğer insani tüketim amaçlı ürünlerin hazırlanması, işlenmesi, saklanması ve pazarlanması amacıyla kullanılan, orjinine bakılmaksızın, orijinal haliyle ya da arıtılmış olarak ister kaynağından isterse dağıtım ağından temin edilen ve Ek-1' deki parametre değerlerini sağlayan ve ticari amaçlı satışa arz edilmeyen suları,

ı) Dış Şebeke Sistemi: İnsani tüketime yönelik suları kullanıcılara ulaştırmak amacı ile iç şebeke dağıtım sistemine kadar olan borular, bağlantılar, aletlerden oluşan dağıtım ağını,

i) İç Şebeke Sistemi: İnsani tüketime yönelik suları kullanıcılara ulaştırmak amacı ile dış şebeke sistemi ile musluklar arasında kurulmuş olan ve **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** mahalli idarenin yetkisi ve sorumluluğu altında olmayan borular, bağlantılar ve aletlerden oluşan bina içi dağıtım sistemini,

j) Kurul: Kaynak suları ve içme sularını incelemek üzere her ilde **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlüğün teklifi ve Valiliğin onayı ile oluşturulan inceleme kurulunu,

k) Tesis İzni: Kaynak suyu ve içme suyu işletmelerinin inşası için bu Yönetmelik uyarınca verilen izni,

l) **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Üretim İzni: Kaynak suyu ve içme suyu işletmelerine bu Yönetmelik uyarınca verilen **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** belgeyi,

m) Otomatik Makine: İmlahanede yer alan, yıkama, doldurma ve kapaklama işlemlerini el değmeden otomatik olarak yapan makineyi,

n) Otomatik Sistem: İşletmede üretimi yapılan ambalajın temizlenmesi, dolum ve kapaklama işlemlerini el değmeden otomatik olarak uyum içinde yapan sistemi,

o) Geri Dönüslü Kap: Kaynak suyu ve içme suyu dolumunda bir defadan fazla kullanılan ve su ile etkileşim yapmayan cam, metal, krom-nikel, polikarbonat ve benzeri kapları,

ö) Geri Dönüslsüz Kap: Su dolumunda bir defadan fazla kullanılmayacak pet, cam, metal, krom-nikel ve benzeri kapları,

p) Kurul Ön Raporu: bu Yönetmelikte belirtilen usul ve esaslar doğrultusunda suyun kaynağı, çıkış noktası ve tesis yeri ile ilgili olarak Kurulca hazırlanan kaynak veya içme suları hakkında ilk raporu,

r) Kurul Son Raporu: Tesis izni aşamasında sunulan projelere ve bu Yönetmelik esaslarına göre su tesisinin tamamının inşa edilip tamamlandığına dair Kurul tarafından hazırlanan kaynak veya içme suları hakkında son raporu,

s) Üye Ülke: Avrupa Birliği üyesi olan ülkeleri,

ş) Üçüncü Ülkeler: Avrupa Birliği üyesi olmayan ülkeleri,

t) **(Ek:RG-7/3/2013-28580)** Kurum: Türkiye Halk Sağlığı Kurumunu,

u) **(Ek:RG-7/3/2013-28580)** Mahalli idare: İçme-kullanma suyu temin edilmesinden sorumlu belediye veya il özel idaresini,

ü) **(Ek:RG-7/3/2013-28580)** Zorlayıcı tedbir: Bina iç şebeke sisteminde bulunan içme-kullanma suyunda insan sağlığına zarar verecek parametrelerin tespiti halinde suyun kesilmesi de dâhil olmak üzere uygulanacak idari yaptırımları,

v) **(Ek:RG-7/3/2013-28580)** Parti no: Aynı şartlarda üretilen, imal edilen veya ambalajlanan bir suyun satış birimleri topluluğu için kullanılan sayısal değeri,

y) **(Ek:RG-7/3/2013-28580)** Seri no: Aynı şartlarda belirli zaman diliminde üretilen veya ambalajlanan bir suda kullanılan sayısal değeri,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Kalite Standartları ve Yönetmeliğe Uyum Çizelgesi

Genel Esaslar

Madde 6 — Suların, sağlığa uygun ve temiz olması zorunludur.

Bu Yönetmeliğin asgari şartları bakımından sular;

- İnsan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturan miktar ve yoğunlukta maddeler, mikro-organizmalar ve parazitler içermiyorsa,
- Ek-1'de yer alan şartlara ve bu Yönetmeliğin 7, 8, 10, 11 ve 13 üncü maddelerine uyuyor ise, sağlığa uygun ve temiz kabul edilir.

Bu Yönetmeliğin uygulanması sırasında insan sağlığını korumak amacıyla alınan önlemler, bu Yönetmelikte belirtilen suların fiziksel, kimyasal, radyoaktif ve mikrobiyolojik parametre değerlerinin aşılmasına, suyun kalite standartlarının dışına çıkılmasına veya suların kirlenmesinde herhangi bir artışa neden olmamalıdır.

Kalite Standartları

Madde 7 — Suyun kalite standartları Ek-1' de belirlenen parametre değerlerini içerir.

Ek-1 (c) ve (d)'de belirlenen parametre değerleri, suyun izlenmesi ve düzeltici önlemler ile kullanım sınırlamalarına ilişkin 11 inci maddede belirtilen yükümlülüklerin yerine getirilmesi amacıyla kullanılır.

İnsan sağlığının korunmasının gerektirdiği hallerde (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) Kurumca Ek-1'de yer almayan parametreler de ilave edilebilir. İlave edilecek parametreler, en azından suyun mikro organizmalardan, parazitlerden ve insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturan miktarlarda herhangi bir maddeden yoksun olmasını sağlamalıdır.

Kalite Standartlarının Aranacağı Noktalar

Madde 8 — 7 nci maddede yer alan parametreler;

- Suyun bir şebeke aracılığı ile temin edilmesi halinde, bina ya da bir kuruluşa, suyun insani tüketim için kullanılmak üzere musluklardan aktıldığı,
- Suyun tankerden alınması halinde, tankerden alındığı,
- Suyun satılmak üzere şişelere ya da ambalajlara doldurulması halinde, şişelere ya da ambalajlara doldurulduğu (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) ve satıldığı,
- Suyun gıda üretiminde kullanılması halinde, suyun üretimde kullanıldığı, noktalarda aranır.

(**Değişik ikinci fıkra:RG-7/3/2013-28580**) Suyun, sadece belirli bir mesken, kurum, kuruluş, işletme ve benzeri mekân veya alanlarda uygunsuzluğunun tespit edilmesi ve bu uygunsuzluğun bahse konu yerlere ait iç şebeke sisteminden veya bakım ya da onarımından kaynaklanması durumunda Yönetmelik hükümlerine uyulmuş kabul edilir.

Şebeke aracılığıyla temin edilen sular için bu maddenin ikinci fıkrasında belirtilen durumun geçerli olması halinde, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlük ve mahalli idareler, mülkiyet sahiplerince alınabilecek mümkün olan her tür düzeltici önlem hakkında mülkiyet sahiplerine tavsiyelerde bulunma da dahil olmak üzere, parametrik değerlere uyumsuzluk riskini azaltacak veya ortadan kaldıracak her tür önlemi alır. Bunların dışında suyun kullanıma açılmasından önceki yapısının ve özelliğinin değiştirilmesi yoluyla, kullanıma açıldıktan sonraki parametrik değerlerle uyumsuzluk riskinin azaltılmasını ya da ortadan kaldırılmasını temin eden uygun işleme teknikleri gibi diğer önlemler de (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) mahalli idarece alınır ve ilgili nüfusa gerekli tavsiyelerde bulunarak, taraflarınca alınması gereken ilave tedbirler hakkında bilgi verilir.

(**Ek dördüncü fıkra:RG-7/3/2013-28580**) Numune alma noktaları, dış şebeke de dâhil olmak üzere bütün şebeke sistemini ve yaşayan nüfusu temsil edecek şekilde belirlenir. Belirlenen numune alma noktalarına mahalli idarece numune alma musluğu bağlanır.

Yönetmelik Hükümlerine Uyum İçin Zaman Çizelgesi

Madde 9 — (**Mülga madde:RG-7/3/2013-28580**)

BİRİNCİ BÖLÜM

İçme-Kullanma Sularına Ait Hükümler

İzleme, Dezenfeksiyon ve Analiz Özellikleri

Madde 10 — Tüketime sunulan içme-kullanma suları Ek-2 Tablo B1'de belirtilen sıklıklarda denetleme izlemesi ve kontrol izlemesine tabi tutulur. **(Ek ibare:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlükçe Ek-2 Tablo B1'de belirtilen asgari şartlara uygun izleme programları hazırlanır. Numune alma noktaları, Ek-2'deki gereklilikleri karşılayacak şekilde **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlük ve Mahalli İdarece belirlenir. Numuneler, yıl boyu tüketilen suyun kalitesini yansıtacak şekilde alınır. Ancak suların, Ek-1 (a) ve (b)' de belirtilen parametre değerleri ile, 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uyumsuzluğunun tespit edilmesi halinde, kirliliğin boyutlarının ve düzeltici önlemlerin etkinliğinin tespiti amacıyla, 11 inci madde uyarınca izleme programı dışında ilave denetleme izlemesi talep edilebilir.

Denetleme izlemesinin amacı; Yönetmelik Ek-1 (a) ve (b)' deki bütün parametrik değerlere uyulup uyulmadığını belirlemek için gerekli verileri temin etmektir. Sular EK -1 (a) ve (b)'de belirtilen parametreler ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen bütün parametreler denetleme izlemesine tabi tutulur. **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlük gerekli gördüğü taktirde Ek-1 (c) ve (d)' de yer alan parametreleri de denetleme izlemesine dahil edebilir.

Kontrol izlemesinin amacı, içme-kullanma suyunun Ek-2 Tablo A'da sayılan parametrelerin Ek-1'de yer alan değerlerine uyup uymadığını belirlemek amacıyla, suyun organoleptik ve mikrobiyolojik kalitesi ve aynı zamanda içme suyu arıtımının yapılması durumunda, bu arıtımın (özellikle dezenfeksiyon) etkili olup olmadığı hakkında düzenli bilgi sağlamaktır.

İçme-kullanma sularına dezenfeksiyon gerekmesi halinde, dezenfeksiyonun etkinliği doğrulanır. Yan ürünlerden kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi için; dezenfeksiyondan taviz verilmeksizin dezenfeksiyon dozu düşük tutulur ve gerekli bütün tedbirler **(Ek ibare:RG-7/3/2013-28580)** mahalli idare tarafından alınır.

(Değişik beşinci fıkra:RG-7/3/2013-28580) **(Değişik cümle:RG-20/10/2016-29863)** İçme-kullanma sularının dezenfeksiyonunda klor ve klorlu bileşikler kullanılır, su deposunda suyun debisine ve basıncına göre ayarlanabilen otomatik klorlama cihazları ile dezenfeksiyon işlemi yapılır ve uç noktada yapılacak ölçümlerde serbest klor düzeyinin 0.2-0.5 mg/L olması sağlanır. Klorlamada bu düzeyin sağlanamaması durumunda mahalli idare tarafından ara klorlama ünitesi yaptırılır. Deprem ve sel gibi olağanüstü durumlar ile kaynak, depo ve şebeke sistemi gibi su yapılarında oluşan arızalanmalara bağlı olarak yapılan su kesintilerinde şebekenin en uç noktasında serbest klor düzeyi en fazla 1.0 mg/L olacak şekilde klorlama yapılabilir. İçme-kullanma suyu dezenfeksiyon etkinliğinin denetlenmesi amacıyla, serbest klor ölçümleri suyun mahallinde her gün yapılır.

İçme-kullanma sularından numune alma noktaları 8 inci maddede belirtilen noktalardır. Bu noktalardan alınacak numunelerde ve analizlerde, analizi yapılacak parametreler ile numune alma ve analiz sıklığı Ek-2 Tablo B 1' e göre belirlenir.

Parametrelerin analiz özellikleri için Ek-3'te belirtilen şartlara uyulur.

Ek-3 (1)' de belirtilen metotlardan farklı bir metot kullanılması durumunda, sonuçları Ek-3 (1)' de belirlenen metotlarla elde edilenler kadar güvenilir olmalıdır. Söz konusu metot ve eşdeğerliği hakkında **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kurumun bilgilendirilmesi ve onayı gerekir. Bu madde uyarınca farklı metot kullanılması halinde Komisyona bilgi verilir.

Ek-3 (2) veya (3)'de yer alan parametreler için söz konusu bölümlerde belirlenen gerekliliklere uymak şartıyla herhangi bir metot kullanılabilir. Ek-3 (2)'de yer alan parametrelerin analizi için kullanılan analiz metotlarının performans karakteristikleri bu bölümde yer alan performans karakteristiklerine uymalıdır.

İçme-kullanma sularının bu Yönetmelikte yer almayan parametreler yönünden kirlenmesinin ve bu kirlenmenin insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturmasının muhtemel olması halinde, bu Yönetmelikte bulunmayan maddeler ve mikroorganizmalar için ayrı izleme yapılır, izleme sonuçlarına göre gerekli tedbirler alınır.

(Ek fıkra:RG-31/7/2009-27305) **(Değişik:RG-11/4/2014-28969)** Halkın tüketimine sunulan içme-kullanma suyu denetim ve analiz işlemleri suyun kalitesinin denetimi niteliğindedir. Bu maddenin birinci fıkrası kapsamında mevzuata uygunluk denetimi amacıyla alınacak su numuneleri Müdürlükçe alınır. Alınan su numunelerinin analizleri Kurumca yetki verilen laboratuvarlarda yaptırılır. Kurumca yapılacak veya yaptırılacak her türlü tetkik ve tahlil bedeli ilgili mahalli idarece karşılanır. Belediyelerce ödenecek

tetkik ve tahlil bedelleri, Sağlık Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarına belediyelerce tahakkuk ettirilecek su kullanım bedellerinden mahsup edilir ve buna ilişkin usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Düzeltilici Önlemler ve Kullanım Sınırlamaları

Madde 11 — Bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)' de belirlenen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerinin herhangi bir ihlali durumunda, bu ihlalin nedenlerini belirlemek amacıyla gerekli incelemeler yapılır.

Şebekeden sağlanan sular, bu Yönetmeliğin 3 üncü maddesindeki yükümlülüklerle uymak için alınan tedbirlere rağmen, bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)' deki belirtilen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uymuyorsa ve bu sulardaki uyumsuzluk iç şebeke sisteminden, bakım veya onarımdan kaynaklanıyorsa, yetkili merciler, suyun kalitesinin iyileştirilmesi için düzeltilici önlemleri en kısa sürede alır ve ilgili parametrik değerlerin ne derecede aşıldığı veya uyumsuzluğun insan sağlığına ne derecede bir tehdit oluşturduğu gibi hususları dikkate alarak zorlayıcı tedbirlere öncelik verir.

Herhangi bir parametre değerinin ihlali durumunda, gerekli görülürse sular, izleme programı dışında ilave denetleme izlemesine tabi tutulabilir, herhangi bir parametre ihlali olmasa dahi insan sağlığı için potansiyel tehlike oluşturan içme-kullanma suyunun kullanımını yasaklanabilir ya da sınırlandırılabilir veya insan sağlığını korumak için gerekli diğer önlemler alınır. Hangi önlemlerin alınacağına, içme-kullanma sularının kullanımının sınırlandırılmasına veya temininin durdurulmasının insan sağlığı açısından neden olacağı riskler de dikkate alınarak (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlükçe karar verilir. Böyle bir durumda tüketiciler (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) yazılı ve görsel medya veya internet aracılığıyla bilgilendirilerek gerekli uyarılar yapılır. (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlük ve mahalli idarece alınan önlemler hakkında rehberler hazırlanabilir.

Denetleme izlemelerinde Ek-1 (c) ve (d)'de yer alan parametre değerlerinin ya da şartlarının ihlali halinde, bu ihlalin insan sağlığı için herhangi bir risk oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilir. İnsan sağlığını korumak amacıyla gerekli olması halinde su kalitesini iyileştirmek için gerekli düzeltilici önlemler alınır.

Düzeltilici önlemlerin alınmasını gerektiren ihlalin ciddi boyutlarda olması durumunda tüketiciler bilgilendirilir.

Muafiyetler

Madde 12 — Hiç bir muafiyetin insan sağlığına yönelik potansiyel bir tehlike oluşturmaması esastır. Ancak bölgede içme-kullanma suyu tedarikinin sürdürülebileceği başka makul yolların bulunmaması halinde, Ek-1 (b)'de ya da 7 nci maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak belirlenen parametre değerlerinden, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Kurumca, belirlenecek bir maksimum değere kadar muafiyet verilebilir. Muafiyetler kısa süreli olur ve maksimum üç yılı geçemez. Bu sürenin sonuna doğru yeterli ilerleme sağlanıp sağlanmadığını belirlemek için bir değerlendirme yapılır. İkinci bir muafiyet verilmesi halinde, buna ilişkin değerlendirme sonuçları ikinci muafiyet verilmesinin bütün gerekçeleriyle birlikte Komisyona gönderilir. İkinci muafiyetin süresi üç yılı aşamaz. Ancak, istisnai hallerde Komisyondan üç yılı aşmayan üçüncü bir muafiyet dönemi talep edilebilir.

Verilen herhangi bir muafiyette aşağıda yer alan hususlar belirtilir;

- a) Muafiyetin gerekçeleri,
- b) Parametrenin adı, önceki izleme sonuçları ve muafiyette izin verilebilecek maksimum değer,
- c) Coğrafi bölge, temin edilen günlük su miktarı, ilgili nüfus ve herhangi bir gıda üretim faaliyetinin etkilenip etkilenmeyeceği,
- d) Gerekli olan yerlerde artırılmış izleme sıklığı içeren uygun bir izleme planı,
- e) Gerekli düzeltilici faaliyetlerin planının bir özeti, çalışma zaman çizelgesi, gider tahmini ve gözden geçirmeye ilişkin düzenlemeler,
- f) Talep edilen muafiyet süresi.

Eğer parametre değerinin ihlalinin önemsiz olduğu değerlendirilir ve 11 inci maddenin ikinci fıkrasına uygun olarak alınan düzeltilici tedbirler, sorunun 30 gün içinde çözülmesi için yeterli ise ikinci fıkrada listelenen şartlar uygulanmaz. Bu durumda, yalnızca ilgili parametre için izin verilebilecek maksimum değer ve sorunun çözümü için izin verilecek süre belirlenir.

Eğer herhangi bir su tedariki için bir parametre değerinin ihlali geçen 12 aylık süre içinde toplam 30 günü aşmışsa bir önceki fıkraya başvurulamaz.

Bu maddede belirtilen muafiyetlere başvurulması halinde, ilgili nüfus bilgilendirilir. Ayrıca, gerektiğinde, muafiyetin özel risk oluşturabileceği nüfus gruplarına tavsiyede bulunulur. Bu

yükümlülükler, aksine karar verilmedikçe, bu maddenin üçüncü fıkrasında tarif edilen durumlarda uygulanmaz.

Üçüncü fıkraya uygun olarak verilen muafiyetler hariç olmak üzere, günde ortalama 1000 m³'ü aşan miktarda su tedarik eden ya da 5.000'den fazla insanın yararlandığı müstakil bir su kaynağına ilişkin herhangi bir muafiyet konusunda Komisyon, ikinci fıkrada belirlenen bilgiler dahil, iki ay içinde bilgilendirilir.

Bu madde şişelerde ya da kaplarda satışa sunulan kaynak suları ile içme sularına uygulanmaz.

Aritma, Ekipman ve Materyallerin Kalitesinin Güvenceye Alınması

Madde 13 — İçme-kullanma sularının hazırlanması, dağıtımı ve yeni yapılacak tesisatta kullanılan madde veya materyallerden kaynaklanan kirliliğin, kullanım için gerekli olan yoğunluktan daha yüksek olmaması ve doğrudan ya da dolaylı olarak, insan sağlığına yönelik bir risk oluşturmaması için gerekli bütün önlemler (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) mahalli idare tarafından alınır. Suyun tüketime sunulduğu noktaya kadar her aşamada su ile temas eden veya etmesi muhtemel olan bütün yüzeyler ile yine su ile temas edecek şekilde kullanılacak alet ve cihazlar, suyun niteliğini bozmayacak ve sağlığa zarar vermeyecek özelliklere haiz malzemeden yapılır.

Bilgilendirme (Değişik madde başlığı:RG-7/3/2013-28580)

Madde 14 — (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Mahalli idare tarafından içme-kullanma sularına ilişkin olarak tüketicilere yeterli ve güncel bilgiler sağlanır ve bu doğrultuda (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlük bilgilendirilir.

Suların kalitesi hakkında, tüketicileri bilgilendirmek için üç yılda bir rapor yayınlanır. Rapor, en azından günde ortalama 1000 m³'ü aşan ya da 5000'den fazla kişiye hizmet eden bütün müstakil su kaynaklarıyla ilgili bilgileri içerir. Rapor üç takvim yılını kapsar ve bu dönemin sonundan itibaren bir takvim yılı içinde yayınlanır. Bu raporlar yayınlanmasından itibaren iki ay içinde Komisyona gönderilir.

Raporların hazırlanmasında, 3 üncü maddenin birinci fıkrasının (b) bendi, 7 nci maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası, 10 uncu maddenin birinci fıkrası, 11 inci madde, 12 nci maddenin beşinci fıkrası ile altıncı fıkrası ve 15 inci maddenin birinci fıkrasında yer alan hükümler dikkate alınır.

Ayrıca, hazırlanan raporla birlikte, 11 inci maddenin birinci fıkrası ile üçüncü fıkrası ve 9 uncu maddenin (c) bendine uygun olarak alınan ya da alınacak önlemler hakkında rapor hazırlanır ve Komisyon' a sunulur.

Yönetmelik Hükümlerine Uymak için Zaman Çizelgesiyle ilgili İstisnai Haller

Madde 15 — (Mülga madde:RG-7/3/2013-28580)

ÜÇÜNCÜ KISIM

Kaynak Suları ve İçme Suları

BİRİNCİ BÖLÜM

Kaynak Suları ve İçme Sularının İzne Bağlanması ile İlgili Hükümler

İzinsiz Kaynak Suları ve İçme Sularının Satış Yasağı

Madde 16 — İzinsiz kaynak suları ve içme sularının satış yasağı ile ilgili hükümler aşağıda belirtilmiştir:

a) Bu Yönetmelikte belirtilen tanım ve niteliklere uygun olsa dahi, bu Yönetmelik hükümlerine göre izin alınmamış kaynak ve içme sularının pazara arzı, satışı ve tüketime sunulması yasaktır.

b) Dere, göl, nehir gibi yüzeysel suların satışı yasaktır.

c) Kaynak suları ve içme sularında aynı kaynak birden fazla gerçek veya tüzel kişilerce kullanılamaz.

d) İzinli suların, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) üretim izninde yer alan ticari isminden farklı bir isim altında satışı yasaktır. Ancak, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlüğün özel izni ile izinli sulardan üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum yapılabilir. Bu madde uyarınca dolum yapacak üreticilerin Ek-6' da yer alan form doğrultusunda (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Müdürlüğe bildirimde bulunarak izin alması zorunludur.

e) (**Değişik:RG-11/4/2014-28969**) Bu Yönetmeliğe göre izne bağlanmış olan kaynak ve içme sularının, hijyenik şartları uygun tank, tanker vb. araçlarla taşınması, hijyenik şartları uygun olan depolarda depolanması ve Müdürlükten izin alınması şartıyla toplu olarak yemek ve sair gıda maddesi hazırlamak veya istihdam ettiği elemanların ya da hizmet sunduğu kişilerin su ihtiyacını karşılamak veya

endüstride herhangi bir maddenin üretiminde kullanmak üzere Ek-1'de nitelikleri belirtilen kaynak veya içme sularını tercih eden kuruluş ve işletmelerden günde 500 litreden fazla ihtiyacı olanlara temin edilebilir. Bu sular başkalarına satılamaz. Uygulamaya yönelik usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

f) Belediye mücavir alanı dışında olup fenni su şebekesi bulunmayan veya sıhhi içme-kullanma suyu yeterli olmayan, toplu yaşanan ve günde 500 litreden fazla zaruri su ihtiyacı bulunan yerlerdeki kişilerin su ihtiyacının karşılanması için, bu fıkranın (e) bendi uyarınca su temin edilebilir. Bu sular başkalarına satılamaz.

İzin Alma Mecburiyeti

Madde 17 — Bu Yönetmelikte belirtilen esaslara uygun kaynak ve içme sularını işletmek isteyenler, (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilikten tesis ve (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) üretim izni almak zorundadır.

Bu Yönetmeliğe göre verilen izin, yürürlükteki mevzuat uyarınca diğer kuruluşlardan izin alma zorunluluğunu ortadan kaldırmaz.

İlk Başvuru, İnceleme ve Analiz

Madde 18 — Bu Yönetmelikte belirtilen kaynak ve içme sularını işletmek isteyen gerçek veya tüzel kişiler, kaynakta veya çıkış noktasında hiçbir işlem yapmadan, kaynağın veya çıkış noktasının yerini tereddütlere meydan vermeyecek şekilde belirleyen plan veya kroki ile birlikte Valiliğe müracaat ederler.

Başvurunun Müdürlüğe intikali üzerine; suların kaynağı veya çıkış noktası, müdürlük elamanları kontrolünde numune alınacak şekilde getirilir. Kurul, kaynağı veya çıkış noktası ve tesis yerini mahallinde tetkik eder. Yapılan tetkikler sonucunda, kaynağın veya çıkış noktasının tanımına uygunluğunun tespit edilmesi halinde, sağlık teşkilatı, kaynağından tekniğine uygun olarak gerekli numuneleri alır; debi ve sıcaklık gibi mahallinde yapılması gereken ölçümleri yapar, kaptajın yeri ve kaynağın veya çıkış noktasının etrafında bırakılacak koruma alanı mesafesi ve gerekli olan diğer hususlara da yer verilerek ön raporu detaylı şekilde hazırlar.

Alınan numuneler, tercihen akredite olmuş ve analitik kontrol sistemine sahip, denetim yetkileri yetkili kuruluşlarca onaylanmış bağımsız kişi veya kurumlarca belirli aralıklarla denetlenen laboratuvarlar arasından, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Kurumca yetki verilecek laboratuvarlarda analiz ettirilir.

(**Değişik dördüncü fıkra:RG-7/3/2013-28580**) Tesis izni ve üretim izni için yaptırılan analizlerin ücretleri ile hizmet bedeli ödenmesinden su işletmecisi sorumludur.

Kurul

Madde 19 — Kurul; (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Halk Sağlığı Müdürünün veya görevlendireceği müdür yardımcısının başkanlığında aşağıdaki üyelerden teşkil edilir:

a) (**Değişik:RG-7/3/2013-28580**) Bulaşıcı Hastalıklar, Çevre ve Çalışan Sağlığı Şube Müdürü/Çevre ve Çalışan Sağlığı Şube Müdürü/Çevre Sağlığı Şube Müdürü,

b) Kimya mühendisi veya kimyager veya gıda mühendisi veya biyolog (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) veya çevre mühendisi,

c) Jeoloji mühendisi veya hidro-jeoloji mühendisi (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) veya jeofizik mühendisi,

d) Makine mühendisi,

e) İnşaat mühendisi,

f) Tıbbi teknoloji veya sağlık memuru veya çevre sağlık teknisyeni,

g) İlgili imar müdürlüğünü temsilen bir yetkili.

Tesis izni aşamasında Kurul, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (c), (e), (f) ve (g) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

(**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Üretim izni aşamasında ise, bu maddenin birinci fıkrasının (a), (b), (d), (e) ve (f) bentlerinde sayılan gruplara dahil üyelerden her bir gruptan en az bir üyenin katılımı ile mahallinde toplanır.

Gerekli görülür ise, diğer ilgili teknik elemanlar da kurula dahil edilir. Ayrıca, Kurula konusunda uzman ilgili sivil toplum örgütü temsilcisi gözlemci olarak katılabilir. Söz konusu temsilcinin Kurula katılımı zorunlu değildir.

Kurul üyelerinin görüşleri arasında ihtilaf doğması halinde (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilik konu ile ilgili uzmanın görüşünü dikkate alabilir veya yeniden Kurul oluşturabilir.

Projelerin Hazırlanması

Madde 20 — Kurulun olumlu ön raporundan sonra işletmeye ait suyun çıkış noktası ve kaynağı, kaptajı ve koruma bölgesi, isale hattı, toplama odası, depo, imlahane ve diğer sosyal tesislere ait ünitelerin projeleri işletmeci tarafından aşağıda belirtilen ölçeklerde yetkili mühendisler tarafından hazırlanır.

- a) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** 1/1000 ölçekli koruma bölgesini gösterecek biçimde kaynak yeri plan koteleri,
- b) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** 1/50 ölçekli kaptaj projesi,
- c) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Kaynağın veya çıkış noktasının bağlantılarını, toplama odasını ve maslak gibi üniteleri de gösteren 1/1000 ölçekli isale plan ve profili,
- d) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Kanalizasyon bulunmayan yerlerde 1/50 ölçekli fosseptik projesi ve açıklama raporu,
- e) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Depo kullanılacak ise 1/100 ölçekli depo projesi,
- f) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** 1/500 ölçekli imlahane projesi (Uygulanacak prosese bağlı olarak işletmede imal edilmesi gereken geri dönüşsüz ambalajlar için imal yeri ile kirli ve dolu kap bekletme yeri, yıkama, doldurma ve kapaklama yeri ve diğer ilgili üniteleri birlikte gösterir şekilde olacaktır),
- g) Makine yerleşimi ile iş akımını gösterir şema ve açıklama raporu,
- h) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Sosyal tesis ile diğer yardımcı üniteleri gösterir 1/500 ölçekli proje,
- ı) Bütün üniteler ile kaynak koruma alanını da gösterecek şekilde hazırlanmış genel vaziyet planı.

Dosya Tanzimi

Madde 21 — Tesis izni için **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** iki nüsha olarak tanzim edilecek olan dosyada aşağıda belirtilen bilgi ve belgeler bulunur;

- a) Dilekçe,
 - b) 20 nci maddede belirtilen projeler,
 - c) Suyun kaynağından veya kaynaklarından, çıkış noktası veya noktalarından alınacak numunelerin Ek-1'de yer alan parametrelere ait tam analiz raporları,
 - d) Su ile ilgili Kurul ön raporu,
 - e) Ek-4'de yer alan Tesis İznine Esas Değerlendirme Formu,
 - f) **(Mülga:RG-31/7/2009-27305)**
 - g) Suyun imla şekli ile ilgili açıklama raporu,
 - h) Hidrojeolojik inceleme raporu,
 - ı) Suyun bulunduğu arazinin, Kurulca belirlenen koruma alanını da kapsayacak şekilde tapusu, yer başka gerçek veya tüzel kişiye ait ise noter onaylı anlaşma örneği, hisseli tapularda diğer hissedarların noter onaylı muvafakatı veya ilgili mahkemeden alınacak karar,
 - i) Suya uygulanacak üretim proseslerine ilişkin bilgi ve belgeler,
 - j) **(Mülga:RG-7/3/2013-28580)**
 - k) Teknik usullerle yer altından çıkartılan içme sularının ilgili mevzuatına uygun olarak İl Özel İdaresi'nden kiralandığına dair sözleşme,
 - l) İsale hattında kullanılacak malzemelere ait bilgi ve belgeler,
 - m) **(Mülga:RG-7/3/2013-28580)**
- (Mülga ikinci fıkra:RG-31/7/2009-27305)**
(Ek fıkra:RG-31/7/2009-27305) Hazırlanan dosyalar müdürlükçe incelenir ve uygun görülmesi halinde onaylanır ve tesis izni verilir. **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kuruma ve işletmeye tesis izni verildiği bir yazı ile bildirilir.

(Ek fıkra:RG-31/7/2009-27305) Su sahipleri veya işletmecileri, Valilikten tesis izni almadan inşa ettikleri yapılardan dolayı hak talep edemezler.

(Ek fıkra:RG-31/7/2009-27305) Verilen tesis izni üç yıl için geçerlidir. Tesisin bu süre içinde inşa edilememesi ve işletme sahibinin Valilikten ek süre talebinde bulunması halinde, bu süre en fazla iki yıl uzatılabilir.

Tesis İzni

Madde 22 — **(Mülga:RG-31/7/2009-27305)**

Tesis ve üretim izni (Değişik madde başlığı:RG-7/3/2013-28580)

Madde 23 — Tesis izni alanlar, uygun görülen projeleri ve bu Yönetmelikte istenilen hususları tam olarak yerine getirmek suretiyle bütün tesisleri inşa ederek tamamladıktan sonra, bir dilekçe ile Valiliğe başvurarak işletme izni talebinde bulunurlar.

Kurulca, tesislerin mahallinde incelenmesi sonucu, bu Yönetmelik hükümlerine ve projelerine uygunluğunun anlaşılması halinde, ruhsata esas olmak üzere suyun tüketime sunulacağı en son nokta

olan nihai dolun yerinden su örnekleri alınarak Ek-1' de yer alan tüm parametreler yönünden analizleri yaptırılır. Suların etiket bilgisinde de bu analiz sonuçları esas alınır.

(Değişik üçüncü fıkra:RG-31/7/2009-27305) Kurul son raporu, suyun tam analiz raporları, firma imzası ve kaşesini taşıyan üç adet etiket örneği Kaynak ve İçme Suları İçin **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Üretim İznine Esas Değerlendirme Formunun incelemesi sonucu dosya muhteviyatı uygun ise Valilikçe **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** üretim izni verilir ve **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kuruma bildirilir.

(Değişik dördüncü fıkra:RG-31/7/2009-27305) Tesis izni alınmadan inşa edilmiş tesislerin projelerine uygun olması halinde, Ek-4' te yer alan formlara göre **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlükçe bir değerlendirmede bulunulur ve herhangi bir olumsuzluk yok ise Valilikçe tesis izni ile **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** üretim izni aynı anda verilir.

(Mülga beşinci fıkra:RG-31/7/2009-27305)

İKİNCİ BÖLÜM

Tesislere Ait Hükümler

Kaynak Koruma Alanı

Madde 24 — Kaynak koruma alanı, Kurul tarafından kaynağın yer aldığı jeolojik formasyon, topoğrafik ve hidrojeolojik şartlar göz önüne alınarak tayin edilir.

Koruma alanı ile ilgili hususlar projesinde gösterilir ve gerekçesi ayrıntılı olarak Kurul ön raporunda belirtilir.

Koruma alanına insan, hayvan, sel ve diğer suların girmesi önlenerek her türlü kirlenmeye karşı tedbirler alınır. Bu bölgede suyun niteliğini etkileyecek faaliyetlere izin verilmez.

Kaptaj

Madde 25 — Teknik usullerle çıkartılmayıp yeryüzüne kendiliğinden çıkan suların kaptaja alınması şarttır. Kaptaj, suyun çıkış noktasından sağlıklı şekilde alınarak isaleye hazır duruma getirilip, her türlü kirlenmeye mani olacak ve dışardan içine hiçbir şey sızmayacak tarzda inşa edilir. Kaptaj, suyun çıkış noktasına gelecek şekilde yapılır.

Kaptaj, camdan veya suyun niteliğini bozmayacak malzemedan yapılmış açılır kapanır şekilde ayrılmış, biri suların toplandığı oda ve diğeri manevra odası olmak üzere iki bölümden oluşur.

Kaptajın manevra odasında, suyun isalesi, su kaynağını tamamen ortaya çıkaracak şekilde tahliyesi, numune alınması, debisinin ölçülmesi ve manevra odasına dökülecek suların boşaltılması için gerekli tertibat yer alır. Ayrıca, her iki bölümün birlikte veya ayrı ayrı havalandırılması için, suyun dışardan kirlenmesini önleyecek şekilde gerekli tertibat yapılır. **(Değişik son cümle:RG-7/3/2013-28580)** Bu özellikler, toplama odası ile benzeri yapılarda da göz önünde bulundurulur ve bu gibi ünitelerin tahliye uçlarına haşere ve kemirgen girişini önlemek için uygun tertibat konulur.

Ayrı kaptajda toplanan aynı nitelikteki sular için tek manevra odası yapılabilir.

İsale

Madde 26 — Suyu depoya akıtmak için kurulan isale hattı, suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini bozmayacak bir maddeden yapılır.

İsale projesi, isale hattı borusunda daima basınçlı su bulunacak şekilde tanzim edilir.

Su kaptajdan depoya, gerekli sıhhi ve teknik tedbirler alınarak cazibe ile akıtılır. Topoğrafik bakımdan buna imkan olmayan hallerde, suyun özelliklerini bozmayacak nitelikte pompa kullanılarak ve su terfi edilerek isale sağlanabilir.

Depo

Madde 27 — Depo, aşağıda belirtilen özellikleri taşır;

a) Depo iç yüzeyleri fayans veya suyun niteliğini bozmayacak bir madde ile kaplanacak, en az iki göz oda ile bir manevra odasından oluşur.

b) Depo gözlerinin içine girişler manevra odasından veya manevraya müsaade eden vana gruplarından yapılır ve depo içine sabit merdiven konmaz.

c) Depoya giren ve çıkan sudan numune almak ve giren suyun debisini ölçmek için gerekli tertibat bulunur.

d) Depo, herhangi bir bina ile bitişik yapılmaz ve çatısı bulunmaz. Ancak, gerekli durumlarda imlahane ile bitişik olabilir.

e) **(Değişik:RG-7/3/2013-28580)** Depo gözlerinin üzerine gelecek şekilde havalandırma bacası bulunur. Havalandırma bacası dışarıdan su, yabancı madde, haşere ve kemirici girişini önleyecek şekilde yapılır.

f) Depoya su girişi yapan, imlahaneye veren ve tahliyede kullanılan borular, depo içinde, su ile temas etmeyecek şekilde düzenlenir.

g) Depo manevra odasında, depo gözlerine giren ve çıkan borular ve bunların birbiri ile olan bağlantıları bir şemada gösterilir ve bu şema manevra odasının görülebilir bir yerine asılır.

h) Ayrıca suların niteliklerini değiştirmeyecek paslanmaz çelik ve benzeri maddeler ile yapılmış depolar ile su ile temas eden yüzeylerin epoksi gibi maddelerle kaplı çelik tanklar da kullanılabilir.

İmlahane

Madde 28 — İmlahane aşağıdaki bölümleri kapsar:

a) Dönüşlü cam ve izin verilen diğer kaplara dolum yapmak için,

- 1) Boş kapların depolandığı bölüm,
- 2) Doldurulmuş kapların depolandığı bölüm.

b) İşletmede üretilen dönüşsüz kaplara dolum için;

- 1) Hammaddelerin depolandığı bölüm,
- 2) Doldurulmuş kapların depolandığı bölüm.

İmlahane tabanı, kir tutmayan yıkanabilir bir malzeme ile döşenir ve her bölüm tabanında kanalizasyona, kanalizasyon bulunmayan yerlerde septik çukurlara bağlı, sifonlu, ızgaralı tertibat bulunur. Bütün bölümlerin tabanları, suların çabuk ve kolay akabileceği şekilde sifon tertibatına doğru eğimli olur.

Yapılacak septik çukurlar, hela çukurlarından ayrı olup, suların kirlenmesine neden olmayacak şekilde ve 19/3/1971 tarihli ve 13783 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Lağım Mecrası İnşaası Mümkün Olmayan Yerlerde Yapılacak Çukurlara Ait Yönetmeliğe uygun olarak ayrı bir yerde yapılır.

İmlahane duvarlarının iç yüzeyleri tabandan itibaren en az iki metre yükseklikte fayans gibi kolay temizlenebilir sıhhi malzeme ile döşenir.

İmlahane içindeki bölme duvarları ise fayans kaplı duvar olabileceği gibi, paslanmaz çelik veya camdan yapılabilir. Bu bölmelerin asgari iki metre yükseklikte olması şarttır.

İmlahane, gündüz ışığı alabilecek şekilde inşa edilmiş ve yeterli büyüklükte pencere ile donatılmış olarak, daima temiz bulundurulur. Temizlik, sıhhi ve teknik usullerle yapılır.

İmlahane içinde bulundurulan her türlü araç ve gereçler kolay temizlenebilir maddeden yapılmış olacaktır. Temizlik için kullanılan çöp kabı ve diğer temizlik malzemesi suyu kirletmeyecek bir yerde bulundurulur. Genel temizlik, çalışma saatleri dışında yapılır. Çalışmanın devamlı olduğu hallerde ise çalışma durdurularak yapılır.

İmlahaneye her türlü haşere ve kemiricilerin girmesini önleyecek sıhhi ve fenni tedbirler alınır. Tesiste, gerektiğinde tekniğine ve usulüne uygun olarak (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) 27/1/2005 tarihli ve 25709 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünlerin Kullanım Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik kapsamında faaliyet gösteren işyerleri tarafından ilaçlı mücadele yapılır. İlaçlamada (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) 31/12/2009 tarihli ve 27449 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Biyosidal Ürünler Yönetmeliği kapsamında izne bağlanmış ürünler kullanılır ve bunlar imlahanede bulundurulamaz.

İmlahanede, personelin şahsi temizliğini yapması, kap, kapak ve benzeri malzemelerin özel bölümleri dışında depolanması, kedi, köpek, kümes hayvanları ile benzerlerinin beslenmesi ve bulundurulması yasaktır. Sosyal tesislere ait kapılar doğrudan imlahaneye açılmaz.

Aynı imlahanede, aynı dolum hattı ve makinesi kullanılarak ilgili kurumundan izin alınması şartı ile diğer su ve sulu içeceklerin dolumu yapılabilir. (**Ek cümle:RG-7/3/2013-28580**) Ancak, asıl ürün dâhil beş çeşitten fazla su ve sulu içecek dolumu yapılamaz.

Sosyal Tesisler

Madde 29 — Tesiste, çalışanların sosyal ihtiyaçlarını karşılamak üzere, yemekhane, soyunma-giyinme ve dinlenme yeri, duş, tuvalet, lavabo, gerektiğinde yatakhane gibi sosyal tesisler ihtiyaca cevap verecek özellik ve sayıda uygun sıhhi niteliklerde yapılır.

Su ile Temas Eden Yüzeyler

Madde 30 — Çıkış noktasından doluma kadar su ile temas eden veya etmesi muhtemel olan bütün yüzeyler ile yine su ile temas edecek şekilde kullanılacak alet ve cihazlar, suyun niteliğini bozmayacak ve sağlığa zarar vermeyecek özellikleri haiz malzemeden yapılır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Kaplar, Kapaklar ve Etiketler

Kaplar

Madde 31 — Suyun dolusunda kullanılacak kaplar ilgili Bakanlığın iznine tabidir. Bu kaplar, suyun niteliğini değiştirmeyecek ve su ile etkileşmeyecek, izin alınmış bir maddeden yapılır.

Ambalajda cam dışındaki malzemeden yapılmış kapların kullanılması halinde, bu kapların sağlık açısından sakıncalı olmadığına, kullanım ve üretimine ilişkin bilgi ve belgeler ilgili Bakanlığa ibraz edilerek izne bağlanır.

Suyun dolusunda kullanılan kaplar, geri dönüşlü ve geri dönüşsüz olmak üzere iki ayrı grupta değerlendirilir:

a) **(Değişik bent:RG-7/3/2013-28580)** Geri dönüşlü kaplar: En az 55-70 °C sıcaklıktaki su ve uygun temizlik maddesi ile tam otomatik olarak el değmeden yıkanabilecek ve ayrıca kullanımı ve yıkama sonucu herhangi bir deformasyona uğramayacak nitelikte olur. Bu kapların dedektör ve benzeri sistemle niteliğinin değişmediğinin kontrol edilmesi gerekir. Bu kaplar üretim tarihinden itibaren en fazla **(Değişik ibare:RG-20/10/2016-29863)** beş yıl veya 75 kez kullanılır. Bu kapların kaç defa doldurulduğunun tespit edilmesine yarayan elektronik takip sistemi işletmeci tarafından oluşturulur, bu sistemin usul ve esasları Kurumca belirlenir.

Geri dönüşlü polikarbonat kaplarda suyun adı ve kabın üretim tarihi boyun veya gövdesine kabartma şeklinde yazılır. Ayrıca, şirket ismi, tescilli amblemi veya logosu da yazılabilir. Bu kaplara farklı su dolumu yapılamaz. Bu kaplarda satışa sunulan suların raf ömrü üç aydan fazla olamaz.

b) Geri dönüşsüz kaplar: Su dolusunda, cam ve metal dışında malzemeden yapılmış kapların kullanılması halinde, bu kaplar imlahaanenin ilgili bölümlerinde otomatik olarak hammaddeden ve preformdan hareketle imal edilir. Kaplar dolumdan önce basınçlı **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** su veya hava ile temizlenir, el değmeden otomatik sistemle doluma alınır.

Suyun dolusunda cam, polietilen (PET) ve polivinilklorür (PVC) gibi geri dönüşsüz kapların dışında alüminyum folyodan otomatik olarak üretilen geri dönüşsüz ambalajlarda kullanılabilir.

Kapaklar

Madde 32 — Su kaplarında kullanılacak kapaklar için ilgili Bakanlıktan izin alınması ve bu kapakların aşağıdaki özelliklere sahip olması şarttır.

a) Kapaklar su ile etkileşmeyen ve insan sağlığına zarar vermeyen plastik veya metalden yapılır ve imlahaanede bulunan otomatik kapaklama makinesinde, yırtılmadan veya bozulmadan açılmayacak şekilde kapatılır.

b) Suların bardak şeklindeki kaplara dolusunda, yapıştırıcı kullanılmaksızın bardak ağzını tamamen kapatacak şekilde, tekniğine uygun kapaklar kullanılır. Bu kapaklarda, kolay açılabilmesi için açma uzantısı bulunur. Kapaklar, imlahaanede hijyenik şartlarda muhafaza edilir.

Kullanılmış veya bozulmuş kapakların kullanılması yasaktır.

Kapların Yıkınması, Doldurulması ve Kapaklanması

Madde 33 — **(Değişik birinci fıkrası:RG-7/3/2013-28580)** Kapların yıkınması, doldurulması ve kapaklanması el değmeden otomatik makine veya otomatik sistemle yapılır. Geri dönüşlü kaplar dolumdan önce her seferinde 55-70 °C sıcaklıktaki su ile yıkanır ve akabinde durulanır. Bu sıcaklık yıkama yapıldığı sürece otomatik olarak kayıt edilir ve denetimlerde ibraz edilir. Otomatik yıkama ünitelerinde yıkama işlemi, uygun teknoloji ve malzeme ile yapılır.

(Mülga ikinci fıkrası:RG-7/3/2013-28580)

Temizlikte **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kurumdan izinli ürünler kullanılır. İşlem dosyasında temizleyici ile ilgili bilgiler yer alır.

(Değişik dördüncü fıkrası:RG-7/3/2013-28580) Kapların yıkınmasında ve durulanmasında dolum yapılan su veya kaynak suyu niteliğini haiz su kullanılabilir. Kapların yıkınmasında ve durulanmasında dolum yapılan sudan başka su kullanılması durumunda bu su, her yıl en az bir denetleme ve dört kontrol izlemesine tabi tutulur. Analiz sonuçları denetimlerde ibraz edilir. Yıkamada kullanılan su en geç 24 saatte bir, durulamada kullanılan su ise her seferinde değiştirilir.

(Mülga beşinci fıkrası:RG-7/3/2013-28580)

Etiket bilgileri ve reklam (Değişik :RG-7/3/2013-28580)

Madde 34 —Suların etiketinde; suyun adı, cinsi, imla edildiği yerin adresi, **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valilikçe verilen iznin tarih ve sayısı, **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valiliğin uygun gördüğü uyarılar, ayırma işlemi gibi **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valiliğin izni ile suya uygulanan işlemler ve suyun sahip olduğu parametreler yer alır. İmal ve son kullanma tarihi ile parti ve seri numarası etiket üzerine yazılabileceği gibi kap veya kapak üzerine görünür bir şekilde yazılır. Kaynak sularının ticari tanımlaması, kaynağın ismini veya kaynağın bulunduğu yerin ismini yansıtmıyorsa, kaynağın ismi veya kaynağın bulunduğu yerin ismi, bu ticari tanımlama için

kullanılan puntonun bir buçuk kat büyüklüğünde puntoya yazılır. Suyun cinsi, adının hemen altında okunabilecek şekilde yazılır ve bu yazı sembollerle kapatılamaz. Etiket üzerinde yer alması gerekli görülen bilgiler, fırınlanmış veya kabartma veya baskı şeklinde olabileceği gibi kağıt etiket şeklinde de olabilir. **(Ek son cümle:RG-7/3/2013-28580)** Ayrıca, etiket üzerinde suyun adını ve suya ait bilgileri baskılamayacak şekilde Müdürlüğün izni ile resim ve figürlere yer verilebilir.

Kağıt etiketin, suyun tüketiciye ulaşınca kadar ambalaj üzerinde kalmasını sağlayıcı, bozulmasını ve düşmesini önleyici her türlü tedbir işletmeciler tarafından alınır. Suyun adı mutlaka kapak üzerine de yazılır.

(Değişik üçüncü fıkra:RG-7/3/2013-28580) Kap, kapak ve etiketler ile tanıtım amaçlı hazırlanan afiş ve broşürlerde ya da reklam ve ilanlarında tüketiciyi aldatıcı ve yanıltıcı, bu Yönetmelikte belirlenen niteliklere aykırı, hastaları, yaşlıları, çocukları ve engellileri istismar edici bilgi ve sembollere yer verilemez. Tüketicinin yanıltılması ve aldatılmasını önlemek, ürün güvenliğini sağlamak üzere; işletmelerce polikarbonat damacana gibi kaplarda, kap ve kapak üzerine gelecek şekilde shrink uygulanır. Shrink üzerine okunacak şekilde suyun adı ve cinsi yazılır.

Etiketlerin düzenlenmesinde;

a) Etiket zemini Ek-1 c’de yer alan gösterge parametrelerini kapsayacak şekilde doğal kaynak sularında mavi ve tonları; içme sularında kahverengi ve tonları olacak şekilde; tamamen tarif edilen renkte olabileceği gibi;

b) Etiket **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** alt veya üst kenarlarına su cinsine uyan, yukarıda belirtilen renklerde bantlar konulmak sureti ile, etiketin diğer yerlerinde istenilen renkler kullanılabilir. Bu bende uyan etiketlerde şu ölçüler uygulanır:

1) 8 litre ve üzeri ambalajlarda asgari 1.5 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 18 punto ile yazılır.

2) 1 litre hariç olmak üzere 1 ile 8 litre arası ambalajlarda asgari 1 cm. bant genişliği uygulanır ve bandın içine suyun cinsi en az 14 punto ile yazılır.

3) 1 litre ve altındaki ambalajlarda asgari 0.5 cm. bant genişliği uygulanır ve suyun cinsi en az 12 punto ile yazılır. Hazırlanan etiketler işletme ruhsatı aşamasında **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valilikçe onaylanır.

c) **(Ek bent:RG-7/3/2013-28580)** Cam ambalajlarda etiket bilgilerinin şişe üzerine baskı tekniği ile yazıldığı durumlarda, doğal kaynak sularında mavi ve tonları, içme sularında kahverengi ve tonları kullanılır.

(Değişik beşinci fıkra:RG-7/3/2013-28580) Etiket üzerinde, gösterge parametrelerinden kimyasal parametreler okunabilecek şekilde yer alır. İşletmecinin talebi halinde, Müdürlük tarafından alınmış numunenin analizleri yaptırılmış olmak kaydıyla suya ait fiziksel, ilave kimyasal ve fiziko-kimyasal özellikler de etikette yer alabilir.

Üçüncü ülkelere ihracat amacı ile dolumu yapılan suların etiket düzenlemelerinde bu Yönetmelikte geçen hükümler uygulanmaz.

(Değişik yedinci fıkra:RG-7/3/2013-28580) İçme sularında, suyun fiziksel ve kimyasal niteliklerini değiştirici ters osmoz, filtrasyon ve benzeri işlemler uygulanması, kaynak sularında ise demir, mangan, kükürt ve arseniğin ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak, florürün ise aktif alüminyum kullanılarak ayrıştırılması halinde bu hususların etiket üzerinde okunacak şekilde belirtilmesi zorunludur. Kaynak sularının ozonla zenginleştirilmiş hava ile işleme tabi tutulması halinde, etiketinde “Tekniğine uygun olarak, ozonla zenginleştirilmiş hava ile oksijenleme işlemine tabi tutulmuştur.”, florürün aktif alüminyum ile ayrıştırılması halinde ise “aktif alüminyum kullanılarak florür düzeyi düşürülmüştür.” uyarısının yer alması zorunludur.

İkram maksadıyla kullanılmak üzere belirli kişi veya kuruluşlar adına üretim yapılan hallerde yukarıdaki fıkralarda belirtilen bilgilere ek olarak, adına üretim yapılan kişinin veya kuruluşun logosuna, adına veya unvanına etiket üzerinde yer verilebilir. Bu ürünler, üretimi yaptıran kişi veya kuruluşlarca başkalarına satılamaz. Bu tür üretimler, adına üretim yapılacak kişinin veya kuruluşun adı veya unvanı, etiket örneği ve üretim miktarı da belirtilerek her üretim partisinden önce **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valiliğe bildirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Kaynak Suları ve İçme Sularıyla İlgili Çeşitli Hükümler

Mesul Müdür

Madde 35 — (Değişik madde başlığı:RG-7/3/2013-28580)

Su tesislerinde, devamlı olarak mesul müdür bulundurulması zorunludur. Mesul müdüre ait bilgi ve belgeler (**Değişik ibare:RG-11/4/2014-28969**) Müdürlüğe yazılı olarak bildirilir. Müdürlükçe uygun görülürse mesul müdür belgesi düzenlenir.

Mesul müdür, sağlık, gıda, biyoloji, kimya veya çevre alanında eğitim almış lisans ve ön lisans mezunlarından olur.

İşletme sahibi belirtilen bölümlerden birine ait diplomayı haiz ise kendisi de mesul müdürlük yapabilir.

Mesul müdür;

a) İşletmede kalite standartlarının korunmasından,

b) Bu Yönetmelik gereği bildirim zorunlu olan bütün değişikliklerin zamanında Müdürlüğe bildirilmesinden,

c) Üretim aşamasında dolum, ayırıştırma, filtrasyon, kalite kontrolü ve depolama gibi iş ve işlemlerin uygun şekilde yerine getirilmesinden,

d) Tesiste oluşan atıkların mevzuata uygun şekilde bertaraf edilmesinden,

e) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ve 127 nci maddeleri mucibince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlerin yaptırılmasından,

f) (**Değişik:RG-20/10/2016-29863**) Müdürlük ve Kurum elemanlarınca yapılacak denetim sırasında gerekli bilgi ve belgelerin verilmesinden ve denetime yardımcı olunmasından,

(Ek paragraf:RG-20/10/2016-29863) sorumlu olup yalnızca damacana dolumu yapılan tesisler hariç tesiste görevi dışında başka bir iş yapamaz.

Mesul müdür görevlendirilmesi işletmecinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

Mesul müdürün iş yerindeki görevinden ayrılması veya görevine son verilmesi durumlarında işletme sahibi tarafından en geç 24 saat içinde Müdürlüğe bilgi verilir ve ayrılış tarihinden itibaren en geç bir hafta içinde yeni mesul müdüre ait müracaat Müdürlüğe yapılır. Bir hafta içinde yeni mesul müdür tayin edilmemesi halinde tesis Müdürlük tarafından uyarılarak, onbeş günü geçmemek üzere ek süre verilir. Ancak, bu süreler içinde mesul müdür diplomasına eş değer diplomayı haiz ve tesiste çalışan başka bir personel geçici olarak görevlendirilir. Belirlenen süre içinde de mesul müdür atanmaması halinde işletmenin faaliyeti durdurulur.

Tesislerde su dolumu yapılan genel çalışma saatleri dışındaki zamanda ve kabul edilebilir mazeret hallerinde mesul müdürün yerine, mesul müdürün yazılı yetki devri yaptığı eşdeğer diplomayı haiz başka bir çalışanın bulunması zorunludur.

Dezenfeksiyon, Ayırıştırma ve Filtrasyon

Madde 36 — Kaynak sularının yer yüzüne çıktığı ve kullanıma arz edildiği noktada mikrobiyolojik açıdan temiz olması esastır. Kaynak sularına kendisine karakteristik özellik veren önemli elementlere ilişkin suyun kaynağındaki niteliğini değiştirmemek kaydıyla uygulanan, muhtemelen oksijenlemeyi takiben demir ve kükürt gibi kalıcı olmayan elementlerin filtrasyon ve boşaltma yoluyla ayırıştırılması, ozonla zenginleştirilmiş hava kullanılarak demir, mangan, kükürt ve arseniğin ayırıştırılması (**Değişik:RG-7/3/2013-28580**), aktif alüminyum kullanılarak florürün ayırıştırılması ve tamamen fiziksel yollarla serbest karbondioksitin kısmen veya tamamen ayırıştırılması işlemleri ile kaynak suyunun kimyasal ve mikrobiyolojik niteliklerini değiştirmeyecek tarzda suda asılı kalan çözülmemiş partikülleri uzaklaştırmaya yönelik filtrasyon işlemleri dışında herhangi bir işlem uygulanmaması esastır. Kaynak sularında dezenfeksiyona yönelik herhangi bir işlem yapılamaz Ancak savaş, deprem ve sel gibi doğal afetlerde (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) Kurumun özel izni ve uygun göreceği usul ve teknikler ile diğer işlemlere tabi tutulabilir.

Ayırma işleminde ozonla zenginleştirilmiş havanın (**Ek ibare:RG-7/3/2013-28580**) ve aktif alüminyumun kullanılması halinde;

a) (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilik önceden bilgilendirilir,

b) Ayırma işleminde ayırma işleminin etkinliğinin sağlanması, zararlı etkilerinin önlenmesi ve suyun fiziksel ve kimyasal bileşimlerinin değişmemesi esas alınır,

c) (**Değişik:RG-31/7/2009-27305**) Ayırma işleminden önce kaynak suyu, bu Yönetmeliğin 6 nci maddesinin (a) bendinde belirtilen mikrobiyolojik kriterleri sağlamalıdır. Ozonla zenginleştirilmiş hava kullanımı ile işleme tabi tutulmuş kaynak sularının kontrol izlemesine ozon, bromat ve bromoform da dahil edilir ve işlem sonucundaki kalıntılar için maksimum limit değeri ozon için 50 (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) $\mu\text{g/L}$, bromat için 3.0 (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) $\mu\text{g/L}$, ve bromoform için ise 1.0 (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) $\mu\text{g/L}$, olarak belirlenir. Ozon hızlı şekilde ortamdan uzaklaştığı için bu parametrenin ölçümü sahada su tüketime sunulmadan önce yapılmalıdır.

ç) (**Ek bent:RG-7/3/2013-28580**) Kaynak ve içme sularında bu Yönetmelikte belirtilen sınır değerinin üzerinde bulunması sebebiyle ayrıştırma işlemine tabi tutulan parametre için her seriden numune alınarak analiz yapılır veya yaptırılır. Bu konudaki sorumluluk işletme sahibi ile mesul müdüre aittir. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda suyun piyasaya sunulması mümkündür. Ayrıştırma işlemi yapılan sular, ayrıştırılan parametre yönünden Müdürlükçe haftalık izlemeye alınır. Analiz sonuçlarının uygun olması durumunda su piyasaya verilir. Ayrıştırma işlemi yapılan sular, ayrıştırma işlemine tabi tutulan parametre yönünden Müdürlükçe haftalık izlemeye alınır.

İçme sularında dezenfeksiyon, çöktürme, filtrasyon gibi hazırlama işlemleri uygulanabilir. Bu sulara ayrıca deiyonizasyon, ters osmoz, elektrodializ ve benzeri işlemler uygulanır.

İçme sularında dezenfeksiyon; ozonlama, ultraviyole ve benzeri metotlar ile yapılabilir.

Personele Ait Kıyafet ve Sağlık Kontrolleri

Madde 37 — İmlahane çalışan personel, uygun iş elbisesi ve başlık giymek, dolmuş makinelerinin başında duranlar ağız ve burunlarına maske takmak zorundadırlar.

İşyerinde çalışan personelin temizliğine dikkat edilir. (**Değişik cümle:RG-11/4/2014-28969**) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu'nun 126 ncı maddesi gereğince hijyen eğitimi almamış personel çalıştırılmaz. Bu işlemde işveren ve mesul müdür sorumludur.

İşletmeci Tarafından Yaptırılacak Analizler

Madde 38 — İşletmeciler, kaynak ve içme sularının denetim ve kontrol izlemeleri için Müdürlük tarafından alınacak su numunelerinin analizlerini 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlarda yaptırmak ve alacakları raporları her yıl için ayrı dosyalarda saklamak ve analiz sonuçlarını Müdürlük kanalıyla Bakanlığa bildirmek zorundadır.

İşletmede Bulundurulacak Belgeler

Madde 39 — İşletmede (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilikçe verilen (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) üretim izni belgesi, mesul müdüre ait fotoğraflı ve valilikçe onaylı belge, yaprakları numaralanmış ve sonu Müdürlükçe onaylanmış denetleme defteri, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanununun 126 ncı ve 127 nci maddeleri mucibince yerine getirilmesi gereken iş ve işlemlere ait bilgi ve belgeleri ile 38 inci maddeye göre işletmeci tarafından yaptırılmış analizlerin sonuç raporları bulundurulur. Ayrıca, suların üçüncü ülkelere ihracatı amacıyla 16 ncı madde uyarınca (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilikten izin alınmışsa, alınan izin belgesi de işletmede bulundurulur.

İzin Geçerliliği, İzin Belgesinin Kaybolması veya Tahrip Olması

Madde 40 — İzin, kimin adına ve hangi su için alınmış ise o gerçek veya tüzel kişi ve su için geçerlidir. İzin belgesinde belirtilen hususlar esas olup; bu hususlardan herhangi birinin değişmesi veya (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) üretim izni belgesinin kaybolması, okunamayacak ve yanlış anlamalara sebep olacak şekilde bozulması halinde, su sahibi veya işletmecisince bir dilekçe ile valiliğe müracaat edilir. Dilekçeye değişiklik ile ilgili belge ve bilgiler veya kayıp ilanı verilmiş gazete veya bozulan izin belgesinin aslı ilave edilir.

(**Değişik fıkra:RG-31/7/2009-27305**) Müracaat üzerine müdürlükçe gerekli inceleme yapılır ve tesiste iznin verildiği şartlarda bir değişiklik olmadığının tespit edilmesi halinde, gerekli düzeltme yapılır veya eski tarih ve sayı ile yeniden izin belgesi tanzim edilir ve gerekli açıklama yapılarak onaylanır.

(**Değişik fıkra:RG-11/4/2014-28969**) Kaynak ve içme sularına verilen üretim izinleri;

- a) Üretim izni verildiği sıradaki şartları kaybetmesi,
- b) Kaynak ve içme sularının kimyasal, fiziksel veya mikrobiyolojik niteliklerini kesinlikle ve sürekli olarak kaybettiği 18 inci maddede belirtilen laboratuvarların raporu ile belgelendirilmesi,
- c) Yapılan denetimlerde faaliyet göstermediğinin tespit edilmesi ve tespit tarihinden itibaren bir yıl içinde faaliyete geçmemesi,
- ç) İzinli bir suya başka su karıştırılması,
- d) Aynı kaynaktan farklı bir isimle kendisi veya başka gerçek veya tüzel kişi adına su dolumu yapılması,
- e) İzin verme sürecinin herhangi bir aşamasında sahte ve yanıltıcı belge ibraz edildiğinin tespit edilmesi durumunda iptal edilir. İzinleri (ç), (d) ve (e) bentlerine istinaden iptal edilen kaynak ve içme suyuna altı ay süreyle üretim izni verilmez.

Tesiste Yapılacak İlave veya Değişiklik

Madde 41 — Yeni kaynak ilave edilmek veya tesiste fiziksel yapıyı değiştirecek şekilde tadilat veya ilave yapılmak istenmesi halinde, (**Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580**) 23 üncü madde doğrultusunda (**Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305**) Valilikten izin alınması şarttır.

Yeni kaynak ilave edilmesi suretiyle suyun izninde belirtilen niteliğinin değişmesi halinde, mevcut izin iptal edilerek yeni tarih ve sayı ile izin belgesi tanzim edilir.

İthal ve İhraç İzni

Madde 42 — Bu Yönetmelikte belirtilen hüküm ve şartlara uygun olan kaynak ve içme sularının ithalinde ve ihracında, bu konulardaki düzenlemelere göre hareket edilir. Ancak, bu Yönetmelik hükümlerine uymayan kaynak ve içme sularının ithaline, yurtiçinde satışına ve tüketime sunulmasına izin verilmez. **(Ek cümle:RG-7/3/2013-28580)** İhraç edilen sularda 31 inci maddede belirtilen raf ömrü şartı aranmaz.

Bu Yönetmeliğin 16 ncı maddesi gereği birden fazla ticari isim ile aynı kaynaktan su dolumu yapılmaması esastır. Ancak, **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Müdürlüğün özel izni ile izinli sulardan üçüncü ülkelere ihracat amacı ile kendi adına veya başka firma adına farklı bir ticari isim ile dolum yapılabilir. Bu madde uyarınca dolum yapacak üreticilerin Ek-6 da yer alan form doğrultusunda **(Değişik ibare:RG-31/7/2009-27305)** Valiliğe bildirimde bulunarak izin alması zorunludur.

İsim Karışıklığının Önlenmesi

Madde 43 — Kaynak ve içme sularının kontrollerinde herhangi bir karışıklığa meydan vermemek ve tüketicinin yanıltılmasını veya aldatılmasını önlemek için; ayrı işletmelerden elde edilen kaynak ve içme sularına aynı isim altında satış izni verilmemesi esastır. Ancak aynı işletmeci tarafından ayrı yerlerde üretilen kaynak ve içme sularına tek bir ticari isim ile satış izni talep edilirse etiket üzerinde suyun ismine, üretildiği yerin veya kaynağın ismini yansıtan bir ticari tanımlama eklenmesi veya 34 üncü madde uyarınca kaynağın isminin veya çıkartıldığı yerin isminin, suyun ticari tanımlamasının en az bir buçuk kat büyüklüğünde yazılması şartı ile izin verilebilir.

İsim karışıklığının önlenmesi için suyun adıyla ilgili olarak marka tescil belgesi, marka tescil belgesi yok ise Türk Patent Enstitüsü Başkanlığına müracaatına dair belgenin noter onaylı suretinin işletme izni aşamasında ibrazı gerekir.

Tesislerin Dezenfeksiyonu

Madde 44 — (Değişik madde:RG-7/3/2013-28580)

Su tesislerinde genel hijyen kaidelerine uyulması esas olup, kaptaj, maslak, depo, imlahane ve su dolumunda kullanılan makinelerin su ile temas eden bölümlerinin üçer aylık periyotlarda bakımı ve dezenfeksiyonu işletmecilerce yapılır veya yaptırılır. Gerekli görülürse tesisler Müdürlüğün gözetiminde dezenfekte ettirilir. Dezenfeksiyon işlemlerinde Kurumdan izinli dezenfektanların kullanılması zorunludur.

Bakım ve dezenfeksiyon sırasında yapılan işlemler ile kullanılan sarf malzemelerine ait bilgilerin kayıtları işletmeci tarafından tutulur ve denetimlerde ibraz edilir.

Ambalaj Atıkları

Madde 45 — Su dolumunda kullanılan kap ve kapakların atıkları bağımsız bir ünitelerde muhafaza edilir.

Plastik ve benzeri dönüşsüz kaplara dolum yapılan işletmelerde, kullanılmış kapların bulundurulması ve depolanması yasaktır.

Her ne amaçla olursa olsun, imlahanede kullanılmış kapak bulundurulamaz.

Denetim ve İzleme

Madde 46 — (Değişik madde:RG-7/3/2013-28580)

Kaynak ve içme sularına ait tesisler senede bir defa Kurumca, üçer aylık periyotlarla da Müdürlükçe denetlenir. Kurumca ve Müdürlükçe yapılan denetimlerde suyun kalitesini olumsuz yönde etkilemeyecek fiziksel değişiklikler ile izin verildiği sıradaki şartlarda bir değişikliğe sebebiyet vermeyecek eksikliklerin tespit edilmesi durumunda eksikliklerin tamamlanması için en fazla onbeş gün süre verilir. Bu süre sonunda gerekli şartları sağlamayan tesisler hakkında yasal işlem yapılır. Tüketime sunulan kaynak ve içme suları ise denetim izlemesine, kontrol izlemesine ve piyasa kontrolüne tabi tutulur.

Numuneler, nihai dolum yerinden alınır. Ancak herhangi bir kontaminasyonun olması durumunda dolum yerinin dışındaki noktalardan da gerekli önlemler alınılarak numuneler alınabilir.

(Değişik cümle:RG-11/4/2014-28969) Suyun naklinde kullanılacak araçlar ile su satış yerleri için Kurumca belirlenen usul ve esaslar doğrultusunda Müdürlükten izin alınır. Piyasaya arz edilen suların, **(Mülga ibare:RG-19/2/2015-29272)** (...) tüpgaz, otogaz, petrol ve petrol ürünleri depolama ve dağıtım yapılan yerlerde; suyun fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik özelliğini olumsuz yönde değiştirebilecek ısı, ışık, toz, duman, yağış gibi olumsuz şartlara açık ortamlarda satışı ve depolanması

yapılamaz. Üretici firma suyun üretiminden tüketiciye ulaşmasına kadar tüm aşamalarda suyun kalitesinden sorumludur ancak, bu durum satış yerinin sorumluluğunu ortadan kaldırmaz.

İşletmeciler çalışma saatlerine yönelik olarak bir program hazırlar ve bu programı bir önceki ayın 15 ine kadar, polikarbonat damacana ve diğer ambalajlar için ayrı olacak şekilde günlük üretim miktarlarını izleyen ayın 15 ine, yıllık üretim miktarlarını ise takip eden yılın Ocak ayı sonuna kadar Müdürlüğe bildirir. Bildirilen çalışma saatleri dışında çalışılması halinde durum bir hafta öncesinden Müdürlüğe bildirilir. Aksi halde tesisin faaliyeti en az bir hafta süre ile durdurulur. Suların denetim izlemeleri ile kontrol izlemeleri bu bildirimler doğrultusunda Müdürlükçe Ek-2 Tablo B2 uyarınca programlanır.

Denetleme izlemesinin amacı; bu Yönetmeliğin Ek-1 (a) ve (b)'deki bütün parametrik değerlere uyulup uyulmadığını belirlemek için gerekli verileri temin etmektir. Sular Ek-1 (a) ve (b)' de belirtilen parametreler ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen bütün parametreler denetleme izlemesine tabi tutulur. Müdürlük gerekli gördüğü taktirde Ek-1 (c) ve (d)'de yer alan parametreleri de denetleme izlemesine dahil edebilir.

Denetleme izlemesi için belirlenen program doğrultusunda müdürlük tarafından numune alınarak analizleri yapılmak üzere 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlara gönderilir. Analiz ücretlerinin ödenmesi 38 inci madde gereği işletmecinin sorumluluğundadır.

Kontrol izlemesinin amacı; kaynak suları ve içme sularının Ek-2 Tablo A'da sayılan parametrelerin Ek-1'de yer alan değerlerine uyup uymadığını belirlemek amacıyla, suyun organoleptik ve mikrobiyolojik kalitesi ve aynı zamanda içme sularında dezenfeksiyon yapılması durumunda, bu dezenfeksiyonun etkili olup olmadığı hakkında düzenli bilgi sağlamaktır. Müdürlükçe hazırlanan program gereği kontrol izlemelerinde Müdürlükçe suyun nihai tüketime sunulacağı dolmuş yerinden numune alınarak Ek-2 Tablo A'da yer alan parametreler için analizler yaptırılarak analiz sonuçları Kuruma **(Ek ibare:RG-11/4/2014-28969)** elektronik ortamda bildirilir.

Kontrol izlemesi için belirlenen program doğrultusunda Müdürlük tarafından numune alınarak analizleri yapılmak üzere 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlara gönderilir. Analiz ücretlerinin ödenmesi 38 inci madde gereği işletmecinin sorumluluğundadır.

Denetim ve Kontrol İzlemelerine yönelik analizler için Kurumun kendi laboratuvarları dışında aynı laboratuvara hem Kontrol İzleme, hem de Denetim İzleme yetkisi verilmez.

Numuneler, yıl boyu tüketilen suyun kalitesini yansıtacak şekilde alınır. Ancak suların, Ek-1 (a) ve (b)'de belirtilen parametre değerleri ile 7 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca belirlenen parametre değerlerine uyumsuzluğunun tespit edilmesi halinde, kirliliğin boyutlarının ve düzeltici önlemlerin etkinliğinin tespiti amacıyla, 11 inci madde uyarınca izleme programı dışında ilave denetleme izlemesi talep edilebilir. Bu madde gereği uygun çıkmayan sular 48 inci madde uyarınca takibe alınır.

Kaynak sularının ve içme sularının bu Yönetmelikte yer almayan parametreler yönünden kirlenmesinin ve bu kirlenmenin insan sağlığına potansiyel bir tehlike oluşturmasının muhtemel olması halinde, bu Yönetmelikte bulunmayan maddeler ve mikroorganizmalar için ayrı izleme yapılır; izleme sonuçlarına göre gerekli tedbirler alınır.

Piyasaya sunulan kaynak ve içme sularından üçer aylık periyotlar halinde numuneler alınarak kontrol izlemesi parametreleri ile arsenik, florür, bromat ve bromoform parametreleri yönünden analizleri yaptırılır. Analiz sonuçları Yönetmelikte yer alan parametrik değerlere göre değerlendirilir. Uygun çıkmayan suların analiz ücretlerini işletmeci öder. **(Ek cümle:RG-11/4/2014-28969)** Alınan su numuneleri için herhangi bir bedel ödenmez.

İçme sularında dezenfeksiyon yapılması halinde, dezenfeksiyonun etkinliği doğrulanır. Yan ürünlerden kaynaklanan kirlenmenin önlenmesi için; dezenfeksiyondan taviz verilmeksizin dezenfeksiyon dozu düşük tutulur ve gerekli bütün tedbirler alınır.

Parametrelerin analiz özellikleri için Ek-3'te belirtilen şartlara uyulur.

Ek-3 (1)'de belirtilen metotlardan farklı bir metot kullanılması durumunda, sonuçları Ek-3 (1)'de belirlenen metotlarla elde edilenler kadar güvenilir olmalıdır; söz konusu metot ve eşdeğerliği hakkında Kurumun bilgilendirilmesi ve onayı gerekir. Bu madde uyarınca farklı metot kullanılması halinde Komisyona bilgi verilir.

Ek-3 (2) veya (3)'te yer alan parametreler için söz konusu bölümlerde belirlenen gerekliliklere uymak şartıyla herhangi bir metot kullanılabilir. Ek-3 (2)'de yer alan parametrelerin analizi için kullanılan analiz metotlarının performans karakteristikleri bu bölümde yer alan performans karakteristiklerine uymalıdır.

(Mülga fıkra:RG-11/4/2014-28969)

Kaynak, depo ve imlahane gibi üniteler de dahil olmak üzere suyun geçtiği her aşama Kurum ve Müdürlükçe elektronik izlenebilir. İşletmeciler izleme için Kurumca oluşturulan veri toplama sistemine entegrasyonu sağlar. Elektronik izlemeye yönelik usul ve esaslar Kurumca belirlenir.

Laboratuvar

Madde 47 — Kaynak suyu ve içme suyu tesislerinde dolumu yapılan suyun günlük analizini yapmak amacıyla, su analizi yapabilen laboratuvar teknisyeni veya laboratuvar konusunda eğitim almış ön lisans veya lisans düzeyinde bir teknik elamanın sorumluluğunda total jerm, koliform, **(Mülga ibare:RG-7/3/2013-28580) (...)**, E. coli, nitrat, nitrit, amonyak ve pH parametreleri yönünden analizleri yapılacak bir laboratuvar bulunmalıdır. İşletmeciler kaynak suları ve içme sularına ait analiz raporlarını her parti için dosyalarda saklamakla mükelleftir. **(Değişik son cümle:RG-7/3/2013-28580)** Üretilen parti miktarı işletmeciler tarafından kayıt altına alınır ve bu sular, tesise ait laboratuvardaki analizleri sonuçlanmadan tüketicilere satılamaz.

Bu laboratuvarında günlük analizleri kaydetmek üzere müdürlükçe mühürlenmiş ve onaylanmış bir defter bulundurulur.

Yapılan denetimlerde bu defter incelenir ve ruhsata esas analiz sonuçları ile günlük analiz sonuçları karşılaştırılır.

(Ek dördüncü fıkra:RG-7/3/2013-28580) Ayrıca işletmeciler suya ait iletkenlik, pH, debi gibi parametreleri elektronik olarak izleyebileceği sistemi oluşturur.

Uygun Çıkmayan Suların Takibi

Madde 48 — (Değişik:RG-7/3/2013-28580)

Denetim izlemelerinde Ek-1 (a) ve (b)'de yer alan parametre değerleri ya da şartlarının ihlali halinde düzeltici önlemlerin işletmecilerce alınması derhal sağlanır.

Ek-1 (c)'de yer alan parametreler ile Ek-1 (d)'de yer alan "toplam gösterge dozu" ve "trityum" parametrelerinin değerlerinin ya da şartlarının ihlali halinde, bu ihlalin insan sağlığı için herhangi bir risk oluşturup oluşturmayacağı değerlendirilir. İnsan sağlığını korumak amacıyla gerekli olması halinde su kalitesini iyileştirmek için gerekli düzeltici önlemlerin işletmecilerce alınması sağlanır.

Denetim ve kontrol izlemelerinde suların 18 inci maddede belirtilen laboratuvarlarda yapılan analizlerinde bu Yönetmelikte öngörülen parametrelerdeki sınırların dışına çıktığının görülmesi halinde, yedi günden fazla olmamak üzere yeterli süre verilerek düzeltici önlemleri alması hususunda işletme uyarılır. Bu süre içerisinde tesiste su dolumu yapılamaz ve piyasaya arz edilemez. Ancak, test seviyesinde üretim yapılır ve numune alınarak analizleri yaptırılır. Alınan tedbirler sonunda tekrar alınan numunenin bu Yönetmeliğe uygun olması halinde üretime izin verilir ve bir ay süre ile haftalık izlemeye alınır. Uygunsuz parametre veya parametreler yönünden dört defa yapılan denetim ve analiz sonuçlarının bu Yönetmeliğe uygun olması halinde, normal izleme periyoduna dönülür.

Piyasa denetimlerinde alınan numunelerde herhangi bir uygunsuzluk tespit edilmesi halinde, tesis sahipleri aynı parti veya seri nolu suları toplatıp Müdürlüğün denetiminde imha etmekle yükümlüdür. Uygunsuz ürün, denetimi yapan Müdürlüğün görev ve sorumluluk alanında üretilmiş ise tesiste gerekli inceleme yapılır. Uygunsuz ürün başka ilde üretilmiş ise durum derhal o ilin Müdürlüğüne ve üretici firmaya bildirilir.

Tesis sahipleri, aykırılık tespit edilen aynı seri numaralı sularını toplatıp Müdürlüğün denetiminde imha etmekle yükümlüdür.

Mikrobiyolojik parametrelerin analizlerinde analiz sonuçlarına itiraz edilemez.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Düzenleme Yetkisi, Müeyyideler ve Son Hükümler

Düzenleme yetkisi

MADDE 49 – (Başlığı ile birlikte değişik:RG-15/09/2006-26290)

(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580) Kurum bu Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere her türlü alt düzenlemeyi yapmaya yetkilidir.

Bu Yönetmelikte **(Değişik ibare:RG-7/3/2013-28580)** Kurumca yapılması öngörülen iş ve işlemlerle ilgili yetkiler Müdürlüklere devredilebilir.

Müeyyideler

Madde 50 — (Değişik madde:RG-7/3/2013-28580)

Bu Yönetmelik hükümlerine göre yapılan piyasa denetimleri ile ilgili hususlarda 4703 sayılı Ürünlerle İlişkin Teknik Mevzuatın Hazırlanması ve Uygulanmasına Dair Kanunda, diğer hususlara aykırı

hareket edenler hakkında 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanununda öngörülen idari yaptırımlar uygulanır. **(Ek cümle:RG-11/4/2014-28969)** 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanununda öngörülen idari yaptırımlar Müdürlükçe uygulanır.

Yürürlükten Kaldırılan Mevzuat

Madde 51 — 18 /10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçici Madde 1 — 18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda doğal kaynak sularına ve içme sularına verilen fason dolum izinleri bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 1 yıl sonra iptal edilmiş sayılır.

Geçici Madde 2 — İnsani Kullanım Amaçlı Suların Kalitesine Dair 98/83/EC sayılı Konsey Direktifi ile Doğal Mineralli Sular İçin Konsantrasyon Limitleri ve Etiketleme Bilgileri Hakkında Liste Oluşturulması ve Doğal Mineralli Suların ve Kaynak Sularının Ozonla Zenginleştirilmiş Hava İle İşleme Tabi Tutulmasının Şartlarını Belirleyen 16/05/2003 tarihli ve 2003/40/EC Sayılı Konsey Direktifine paralel olarak uyumlaştırılması yapılan parametreler için uyum süresi 31/12/ 2006 tarihine kadar uzatılmıştır.

Geçici Madde 3 — 18/10/1997 tarihli ve 23144 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan İçilebilir Nitelikteki Suların İstihsalı, Ambalajlanması, Satışı ve Denetlenmesi Hakkında Yönetmelik hükümleri doğrultusunda izin verilen kaynak, içme, işlenmiş içme ve işlenmiş kaynak suyu işletmecileri, izinlerini 31/12/2007 tarihine kadar uyumlaştırmak zorundadır.

Geçici Madde 4 – (Ek madde:RG-31/7/2009-27305)

Bu madde yürürlüğe girmeden önce alınan tesis ve işletme izinleri geçerlidir.

İşletme ruhsatları ve etiketleri 1 yıl içerisinde bir defaya mahsus olmak üzere ücretsiz olarak Valiliklere müracaat edilerek değiştirilir.

Uyumlaştırma işlemlerinin tamamlanması

GEÇİCİ MADDE 5 – (Ek madde:RG-7/3/2013-28580)

Daha önce izin verilen kaynak ve içme suyu işletmeleri, üretim izinlerini, analiz sertifikalarını ve etiketlerini 31/12/2013 tarihine kadar uyumlaştırmak zorundadır. Bu tarihe kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlamayan işletmelerin faaliyeti durdurulur. Bu nedenle faaliyeti durdurulan işletmelerin 31/12/2014 tarihine kadar uyumlaştırma işlemlerini tamamlayamamaları halinde üretim izinleri iptal edilir.

Takip sistemlerinin uygulanması

GEÇİCİ MADDE 6 – (Ek madde:RG-7/3/2013-28580)

Daha önce izin verilen kaynak ve içme suyu işletmeleri kapların yıkanmasında kullanılan yıkama suyu sıcaklığını ölçmek için oluşturacakları elektronik takip sistemi, elektronik takip sisteminin usul ve esaslarının belirlenmesini müteakip bir yıl içinde; damacana takip sistemini ise damacana takip sisteminin usul esaslarının belirlenmesini müteakip üç yıl içinde hayata geçirir.

İçme-kullanma suyu depolarında otomatik klorlama cihazı uyum süreci

GEÇİCİ MADDE 7 – (Ek:RG-20/10/2016-29863)

Bu Yönetmeliğin 10 uncu maddesinin beşinci fıkrasındaki suyun debisine ve basıncına göre ayarlanabilen otomatik klorlama cihazları ile getirilen dezenfeksiyon zorunluluğuna, bu maddenin yayımlandığı tarihten itibaren sekiz ay içinde mahalli idarece uyum sağlanır.

Yürürlük

Madde 52 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 53 — Bu Yönetmelik hükümlerini Sağlık Bakanı yürütür.